

**DİYARBAKIR YATIRIM DESTEK ve TANITIM
STRATEJİ BELGESİ
2017-2023**

İçindekiler

1. ANA METİN	3
1.1 MEVCUT DURUM.....	3
1.1.1 Öncü Sektörler	3
1.1.2 İstihdam	5
1.1.3 Kayıtlı İstihdam	5
1.1.4 Dış Ticaret	6
1.1.5 Teşvik istatistikleri	7
1.2 SORUN ALANLARI	8
1.2.1 Yatırım Ortamına İlişkin Genel Sorunlar	8
1.2.2 Yatırım Destek ve Tanıtıma Yönelik Sorunlar	10
1.2.3 Strateji Döneminde Yaşanabilecek Muhtemel Sorunlar	12
1.3 HEDEFLER	13
2. 2017 YILI EYLEM PLANI	14
2.1. Açıklamalar	14
2.2. Tablolar	16

Tablolar Listesi

Tablo 1.1.1–1 İstihdamda Öncü Sektörler (2012-2015)*	4
Tablo 1.1.2–1 İşgücü	5
Tablo 1.1.3–1 Kayıtlı İstihdamın Sektörel Dağılımı, 2015	6
Tablo 1.1.5–1: Yıllara Göre Diyarbakır'da Yatırım Teşvik Belgeleri	7
Tablo 1.2.2–1 Diyarbakır'da Yatırım Tanıtımıyla İlgili Sorunlar	11
Tablo 1.2.2–2 Diyarbakır'da Yatırım Tanıtımıyla İlgili Sorunlar	11
Tablo 1.2.3–1 Strateji Döneminde Yaşanabilecek Muhtemel Sorunlar.....	12
Tablo 1.2.3.–2 Diyarbakır'da Yatırım Tanıtım ve Destekle İlgili Mevcut ve Muhtemel Sorunlar	12
Tablo 1.3.2-1 Yatırım Tanıtım ve Destekle İlgili Hedefler	14

Grafikler Listesi

Grafik 1.1.1-1 İhracatta Öncü Sektörler (2012-2015).....	3
Grafik 1.1.4-1 Dış Ticaret, 2002-2015.....	7
Grafik 1.2.1-1 Diyarbakır'da Yatırım Ortamına İlişkin Yeterlilik Durumu	9
Grafik 1.2.1-2 Diyarbakır'da Yatırımın Önündeki Engeller	10

1. ANA METİN

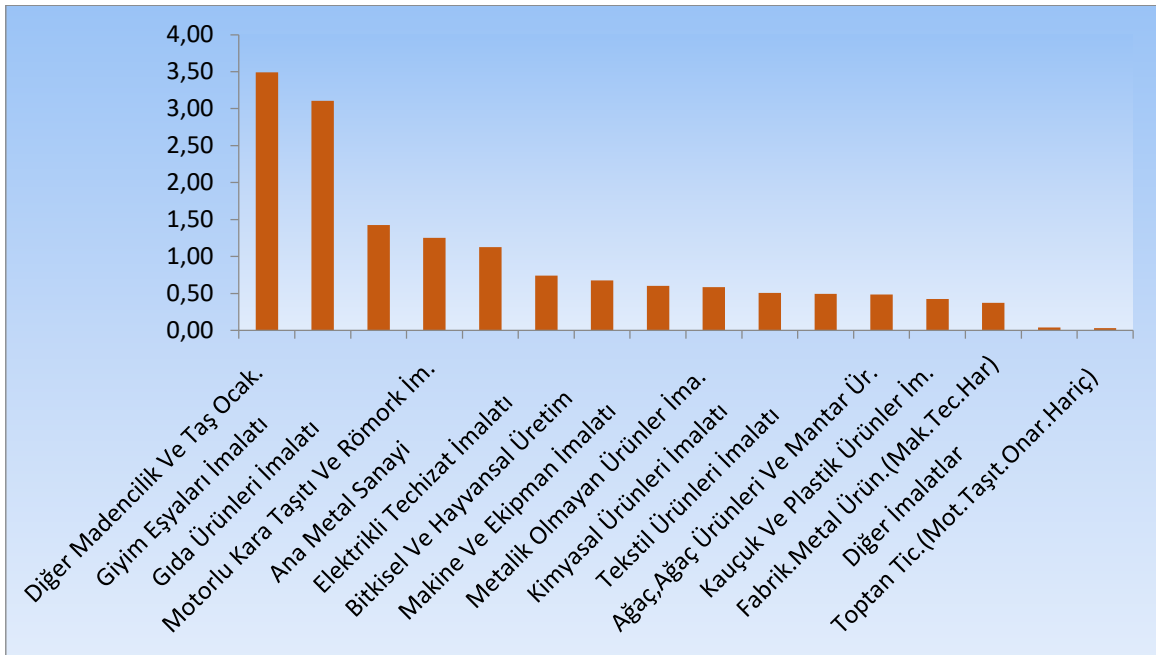
1.1 MEVCUT DURUM

1.1.1 Öncü Sektörler

Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından belli aralıklarla sektörlerle yönelik analiz ve genel değerlendirme çalışmaları yapılmaktadır. 2016 yılında son 3 yılın verileri kullanılarak NACE revize 2 sektör sınıflaması 2 basamaklı alt sektörleri için yapılan analiz çalışmasında ilin rekabetçi sektörleri ihracat ve istihdam gerçekleştirmeleri üzerinden belirlenmiştir.

İlgili analize göre Diyarbakır ilinde ihracatta yüksek ve orta seviye rekabetçiliğe sahip sektörler olarak sırasıyla **Diğer Madencilik Ve Taş Ocaklığı, Gıda Ürünleri İmalatı, Metalik Olmayan Ürünler İmalatı, Metal Cevheri Madenciliği, Ağaç, Ağaç Ürünleri Ve Mantar Üretimi, Elektrikli Teçhizat İmalatı ve Kauçuk Ve Plastik Ürünler İmalatı,** Şanlıurfa ilinde ise sırasıyla **Mobilya İmalatı, Ağaç, Ağaç Ürünleri Ve Mantar Üretimi, Metalik Olmayan Ürünler İmalatı ve Toptan Tic.(Mot.Taşıt.Onar.Hariç)** ön plana çıkmaktadır.

Grafik 1.1.1-1 İhracatta Öncü Sektörler (2012-2015)

Kaynak: TÜİK 2012-2015 verilerinden üretilmiştir.

SGK'nın her yıl yayınladığı istihdam verilerine göre yapılan ve alt sektörlerin 2012-2015 yılları arasındaki 3 yıllık performanslarının büyüklük, baskınlık ve uzmanlaşma (üç yıldız analizi) olarak 3 başlıkta incelendiği analiz sonuçlarına göre Diyarbakır ilinde yalnızca **Elektrik Gaz, Buhar ve Havalandırma Sistemleri Üretimi Dağıtım** alt sektörü 3 yıldız almaktadır. Söz konusu sektör **büyüklük** (sektörün bölgede sağladığı istihdamın, ülkenin o sektörde sağladığı istihdama oranı), **baskınlık** (sektörün bölgede sağladığı istihdamın bölgedeki genel istihdama oranı) ve **uzmanlaşma** (sektörün bölgedeki istihdamının bölgedeki toplam istihdama oranının, sektörün ülkedeki istihdamının ülkedeki toplam istihdama oranı) yönünden uluslararası kabul gören eşik değerlerinin üzerindedir. Bununla birlikte üç kriterin ikisinde eşik değerinin üstünde olan sektörler de tarafımızca rekabetçi olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 1.1.1–1 İstihdamda Öncü Sektörler (2012-2015)*

Sektör Adı	Büy.	Bas	Uzm.	Sektör Adı	Büy.	Bas	Uzm.
Balıkçılık Ve Su Ürünleri Yetiştir.			2,165	Kok Kömürü Ve Petrol Ürün. İm.			1,530
Bilgisayar Ve Kişisel Ev Eşya.Onar.			1,718	Kumar Ve Müşterek Bahis Faal			3,718
Bina Dışı Yapıların İnşaatı	0,020	0,057		Kütüphane,Arşiv Ve Müzeler			6,103
Bina İnşaatı		0,121		Madencilik Destekleyici Hizmet			23,742
Bina Ve Çevre Düzenleme Faaliyet.	0,022	0,129		Makine Ve Ekipman.Kurulumu Ve On.		0,012	
Bitkisel Ve Hayvansal Üretim		0,011	1,527	Metal Cevheri Madencilik			1,480
Büro Yönetimi,Büro Desteği Faal.		0,044		Metalik Olmayan Ürünler İma.		0,016	
Diğer Madencilik Ve Taş Ocak.			4,550	Ormancılık Ve Tomrukçuluk			1,687
Diğer Mesleki,Bilim. Ve Tek.Faal.			3,394	Özel İnşaat Faaliyetleri		0,029	
Eczacılık Ve Ecz.İlişkin Mal.İm..			1,748	Perakende Tic.(Mot.Taşıt.Onar.Har)		0,081	
Eğitim		0,071		Posta Ve Kurye Faaliyetleri			4,838
Elk.Gaz,Buhar Ve Hava.Sis.Üret.Da.	0,020	0,014	2,917	Programcılık Ve Yayıncılık Faal.			24,700
Fabrik.Metal Ürün.(Mak.Tec.Har)		0,010		Sigorta Reas.Emek.Fonl(Zor.S.G.Hariç)			3,211
Finans.Ve Sig.Hiz.İçin Yard.Faal.			1,551	Sinema Filmi Ve Ses Kaydı Yayıncılı.			1,865
Gayrimenkul Faaliyetleri			1,353	Sosyal Hizmetler			2,984
Gıda Ürünleri İmalatı		0,017		Spor, Eğlence Ve Dinlence Faal.			3,242
Güvenlik Ve Soruşturma Faaliyet.		0,033		Suyun Toplanması Arıtılması Ve Dağıt.			9,011
Ham Petrol Ve Doğalgaz Çıkarımı	0,165		741,591	Telekomünikasyon			3,135
Hanehalkları Tar.Kendi İht.Faal.			3,341	Top Tan Tic.(Mot.Taşıt.Onar.Hariç)		0,030	
İçecek İmalatı			7,057	Top Tan Ve Per.Tic.Ve Mot.Taşıt.On.		0,015	
İnsan Sağlığı Hizmetleri		0,028		Veterinerlik Hizmetleri			17,485
İstihdam Faaliyetleri			1,400	Yaratıcı Sanatlar,Eğlence Faal.			9,022
İyileştirme Ve Diğer Atık Yön.Hiz.	0,030		201,783	Yatılı Bakım Faaliyetleri			5,553
Kamu Yön.Ve Savunma,Zor.Sos.Güv.			3,495	Yayıncılık Faaliyetleri			7,908
Kanalizasyon			3,186	Yiyecek Ve İçecek Hizmeti Faal.		0,030	
Kara Taşıma.Ve Boru Hattı Taşıma.		0,079					

Kaynak: SGK 2012-2015 verilerinden üretilmiştir.

* Eşik değerler Büyüklük için %2, Baskınlık için %1, Uzmanlaşma için 1,25'tir

1.1.2 İstihdam

Diyarbakır ilinde 2008 yılında %26,9 olan işgücüne katılım oranı 2013 yılına kadar inişli-çıkışlı bir grafik sergilemiş, 2012 yılında %26,9 olmuş, 2013 yılını ise keskin bir artışla %37,2 olarak gerçekleştirmiştir. Bunun sebebi ise TÜİK'in işsizlik tanımının değişmesi ve ev işleri ile meşgul kadınların büyük oranda çalışmak istemelerini beyan etmeleridir. Ancak bu yükseliş bile ilin sıralamasında bir etki yaratmamış, ili sondan birinci olmaktan kurtaramamıştır.

Tablo 1.1.2–1 İşgücü

Yıllar	İş Gücüne Katılım Oranı (15 + Yaş), %			İstihdam Oranı (15 + Yaş), %			İşsizlik Oranı (15 + Yaş), %		
	Türkiye	Diyarbakır	İl Sırası	Türkiye	Diyarbakır	İl Sırası	Türkiye	Diyarbakır	İl Sırası
2008	46,9	26,9	81	41,7	22,7	80	11	15,7	11
2009	47,9	32,7	77	41,2	26	79	14	20,6	2
2010	48,8	31,8	81	43	27,5	81	11,9	13,5	16
2011	49,9	30,6	81	45	28	81	9,8	8,6	43
2012	50	26,9	81	45,4	25	81	9,2	7,3	43
2013	50,8	37,2	80	45,9	30,2	77	9,7	18,7	2

Kaynak: TÜİK, 2016

2008 yılında % 22,7 olan Diyarbakır istihdam oranı 2013 yılında yaklaşık 8 puan artarak % 30,2 ye yükselmiştir. İstihdam oranında genel bir artış söz konusu olmakla beraber bu artış ülke oranının oldukça gerisindedir. İl sıralaması için de artış geçerli olmuş, ancak artışın sıralamaya etkisi oldukça sınırlı kalmıştır. Zira Diyarbakır istihdamda 2008 yılında 80., 2013 yılında ise 77. sıradadır.

2008-2013 yılları arasında Diyarbakır işsizlik oranı bakımından en iyi dönemini %6,9 ile 2012 yılında yaşamıştır. 2013 yılındaki artışa işgücünde olduğu gibi yine TÜİK'in işsizlik tanımının değişmesi ve hane halkı işgücü anketine ev hanımlarının verdiği cevap etkili olmuştur. Dikkat çekici nokta ise kriz dönemi olan 2009 yılında Diyarbakır'ın işsizlik oranının en yüksek seviyeye çıkmasıdır. Bu durum ilin sanayi sektöründe rekabet edebilirliğinin düşük olduğunun bir göstergesidir.

1.1.3 Kayıtlı İstihdam

TÜİK 2011 verilerine göre ilde istihdamın sektörel dağılımı tarım, sanayi ve hizmetler sektörü için sırası ile %23,6, %25,2, %51,3 olarak gerçekleşmiştir. İlde kayıt dışılık yüksek

olduğundan SGK verileri ile TÜİK verileri arasında oldukça büyük bir farklılık bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda SGK 2015 verilerine Diyarbakır'daki istihdamın dağılımı gösterilmektedir.

Tablo 1.1.3–1 Kayıtlı İstihdamın Sektörel Dağılımı, 2015

Sektörler	DİYARBAKIR (kişi)	Oran (%)	TÜRKİYE (kişi)	Oran (%)
1-TARIM	2.559	1,99	218.999	1.56
2-SANAYİ	15.316	11,91	3.710.596	26,51
2.1-Madencilik*	1.794	1,39	131.859	0,94
3-HİZMETLER	110.763	86,1	10.069.803	71,93
3.1 İnşaat*	26.640	20,7	1.980.630	14,1
TOPLAM	128.638	100	13.999.398	100

Kaynak: SGK, 2016

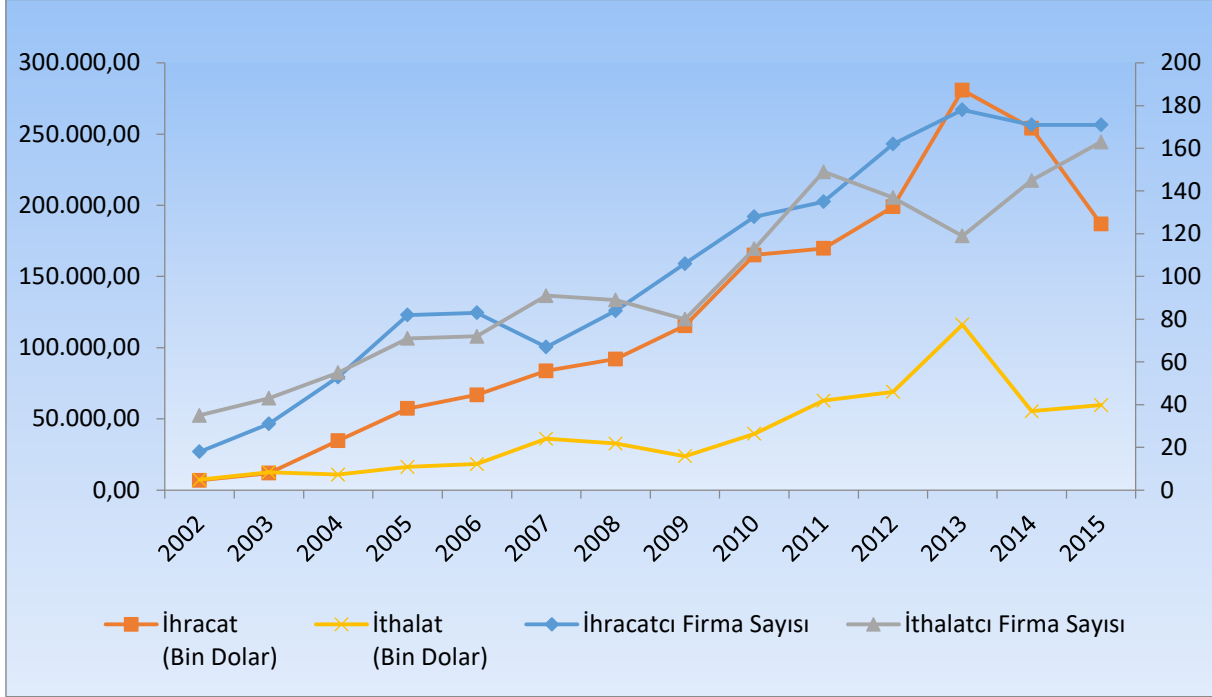
*Madencilik ve inşaatı sektörleri toplam istihdama oranlanmıştır.

SGK 2015 yılı verilerine göre Diyarbakır'da sanayi sektöründe ilk 3 sırayı Gıda Ürünleri İmalatı, Metalik Olmayan Ürünler İmalatı, Makine Ve Ekipman.Kurulumu Ve Onarımı alırken, hizmetler sektöründe Bina Ve Çevre Düzenleme Faaliyetleri, Bina İnşaat, Perakende Tic.(Mot.Taşıt.Onar.Har) öncü alt sektörler olmuştur.

1.1.4 Dış Ticaret

Ekonomik kalkınma için en önemli göstergelerden biri olan dış ticaret rakamları ilde yıllar itibari ile artış göstermektedir. 2002 yılında yaklaşık 7 Milyon Dolar olan il ihracatı 2015 yılında 187 Milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracattaki artışa paralel olarak ihracat yapan firma sayısı da 2002'ye göre 9,5 kat artmıştır.

Grafik 1.1.4-1 Dış Ticaret, 2002-2015

Kaynak: TÜİK, Ekonomi Bakanlığı, 2016

Tablodan da anlaşılacağı üzere ülke genelinin aksine ilde ihracat ithalatı büyük ölçüde karşılamaktadır. 2015 yılında ülkede ihracatın ithalatı karşılama oranı %70 iken Diyarbakır'da bu oran %313 olarak gerçekleşmiştir.

1.1.5 Teşvik istatistikleri

2007-2016 yılları arasını kapsayan 10 yıllık dönemde, Diyarbakır'da 648 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup bu teşvik belgelerine bağlı sabit yatırım tutarı yaklaşık 2,8 milyar TL ve istihdam 21.813 kişi olmuştur. Yeni teşvik sisteminin 2012 yılında devreye girmesi ile beraber belge sayısı, sabit yatırım tutarı ve istihdam sayısında önceki yıllara göre önemli bir artışın olduğu gözlenmektedir. Ancak 10 yıllık dönem göz önüne alındığında, Diyarbakır'ın Türkiye içinden aldığı pay; belge adetinde % 1,8, sabit yatırım tutarında % 0,49, istihdamda ise sadece % 1,7'dir.

Tablo 1.1.5-1: Yıllara Göre Diyarbakır'da Yatırım Teşvik Belgeleri

Yıl	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam
2007	26	126	603
2008	10	14	239
2009	28	109	793
2010	80	237	1.834
2011	63	218	1.155
2012	63	312	2.572
2013	104	517	4.221

2014	113	523	3.593
2015	100	441	3.698
2016 (Ocak- Ekim)	61	354	3.105
Toplam	648	2.851	21.813

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2016.

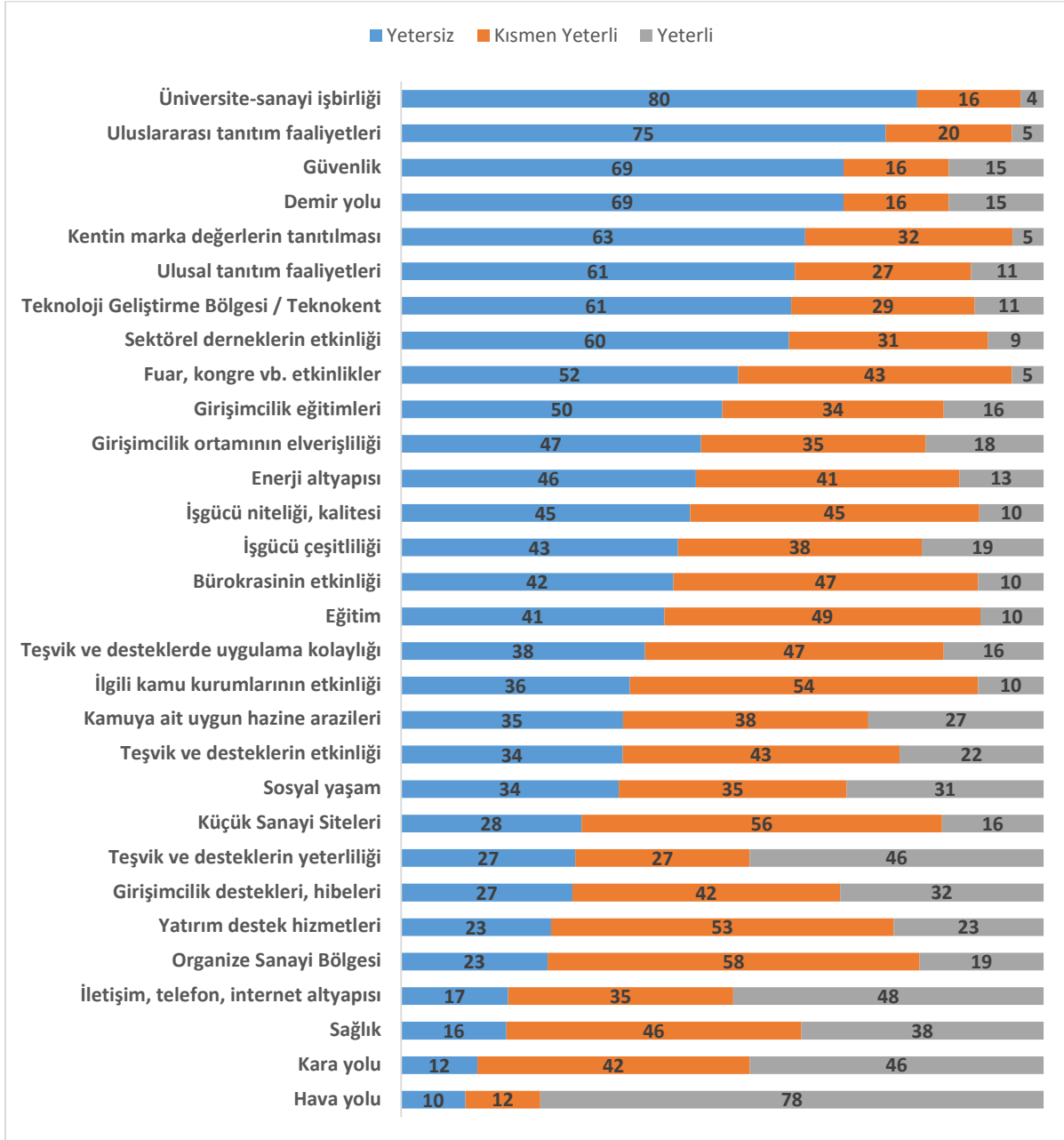
1.2 SORUN ALANLARI

Diyarbakır ili için nicel veriler ele alındıktan sonra yatırım ortamı, destek ve tanıtım konularında ildeki genel algıyı değerlendirmek için kamu, özel sektör ve STK'lardan 62 temsilcinin katıldığı bir günlük çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayda yatırımın önündeki genel sorunlar ile yatırım destek ve tanıtıma yönelik sorunlar ayrı ele alınarak sınıflandırılmıştır.

1.2.1 Yatırım Ortamına İlişkin Genel Sorunlar

Çalıştay katılımcılarına yapılandırılmış bir anket formu ile Diyarbakır'da yatırım ortamı ile ilgili alanların yeterlilik düzeyi sorgulanmıştır. Toplam 62 kişinin katıldığı **Uzman Görüşü Anketi (Expert Opinion Survey)** sonuçlarına göre, en fazla yetersizliğin olduğu düşünülen alanların başında sırası ile üniversite-sanayi işbirliği, uluslararası tanıtım faaliyetleri ve güvenlik alanı gelmektedir. Demiryolunun eksikliği, kentin marka değerlerinin tanıtılamaması, ulusal tanıtım faaliyetleri alanları da yetersizliğin çok hissedildiği alanlar olarak tespit edilmiştir.

Grafik 1.2.1-1 Diyarbakır'da Yatırım Ortamına İlişkin Yeterlilik Durumu

Yapılandırılmış anket formunun uygulanmasının ardından, katılımcılardan **Fikir Tepsisi yöntemi** ile Diyarbakır'da yatırımın önündeki engellere ilişkin fikirleri toplanmıştır. Toplam 62 katılımcıdan 224 fikir derlenirken, fikirler arası yapılan gruplandırmalar sonucunda en fazla güvenlik sorununun belirtildiği görülmüştür. Gruplandırılan fikirlerin toplam katılımcı sayısına bölünmesiyle, fikre katılan katılımcıların yüzde değerleri hesaplanmıştır. Buna göre Diyarbakır'da yatırımın önündeki en önemli engeller; güvenlik, nitelikli işgücü, altyapı (yol, enerji vb.) ve finansmana ilişkin sorunlar olarak tespit edilmiştir. Bununla birlikte kentin olumsuz algısı, yatırım yeri tahsisinde yaşanan sorunlar, tanıtım eksikliği ve kurumlar arası işbirliğinde yaşanan eksiklikler önemli sorunlar arasında yer

almıştır. Tüm bu sorunların dışında bürokrasi, lojistik, yatırım teşvikleri, yatırımcılara yönelik danışmanlık hizmetleri, kentteki eğitim ve sosyal yaşam, Diyarbakırlı işadamlarının kente yatırım yapmaması, sivil toplum kuruluşlarının etkinliği ve yan sektörlerin yetersizliği alanlarında da sorunlar dile getirilmiştir.

Grafik 1.2.1-2 Diyarbakır'da Yatırımın Önündeki Engeller

* Kümülatif değerler olduğundan toplamı 100'ü vermemektedir. Her sorun kendi içinde değerlendirilmelidir.

1.2.2 Yatırım Destek ve Tanıtıma Yönelik Sorunlar

Çalıştayda “Diyarbakır’da yatırımcıya destek faaliyetleri konusunda yaşanan en önemli sorunlar nelerdir” sorusuna verilen yanıtlarda 123 fikir toplanmıştır. Yapılan gruplandırma sonucunda Diyarbakır’da yatırımcıya destek faaliyetleri konusunda; desteklerin yeterince duyurulmaması, desteklerden faydalanma aşamasında bilgi ve danışmanlık hizmeti eksikliği, YDO’nun bilinirliği ve etkinliği, kurumlar arası işbirliği, yatırım yapacaklara yönelik bir danışmanlığın bulunmaması, bürokrasi, mevcut yatırımcıya yeterince danışmanlık hizmeti verilmemesi, üniversite-sanayi işbirliğinin yetersizliği, yerel yönetimlerin yatırımcıyı destekleme alanında etkin olmaması, girişimcilere ve yatırımcılara yönelik eğitim ve mentorluk hizmetlerinin eksikliği şeklinde sınıflandırılma yapılmıştır.

Katılımcılara “Diyarbakır’a yatırımcı çekmek için yapılan tanıtım faaliyetleri ile ilgili gördüğünüz en önemli sorunlar nelerdir” sorusu yöneltildiğinde ise toplam 137 fikir toplanmıştır. Bu fikirler gruplandırıldığında; kurumlar arası işbirliği yetersizliği, ulusal ve uluslararası fuarların ve etkinliklerin düzenlenme ve bu etkinliklere katılım eksikliği,

medyadaki olumsuz algı, sanayiye ilişkin envanter eksikliği, ortak veritabanının olmaması ve internet tabanlı bilgi sistemlerinin eksikliği, il dışındaki yatırımcılara, odalara ve derneklere ziyaretlerin yeterince yapılmaması, marka ve coğrafi işaret konusundaki eksiklikler ve tanıtım koordinasyonuna ilişkin sorunlar sıralanmıştır.

Tablo 1.2.2–1 Diyarbakır’da Yatırım Destekle İlgili Sorunlar

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektörler
1	Kurumlar arası işbirliğinin yetersiz olması, tanıtımın tek elden koordine edilmemesi	Tüm Sektörler
2	Medyadaki olumsuz algı	Tüm Sektörler
3	Ulusal ve uluslararası fuar ve etkinlik düzenlenmemesi ve katılım eksikliği	Tüm Sektörler
4	Sanayiye ilişkin envanter eksikliği (Veritabanı eksikliği)	İmalat Sanayi Sektörü
5	İl dışındaki yatırımcılara, odalara ve ilgili kurumlara yönelik programlı ziyaretlerin yapılmaması	Tüm Sektörler
6	Marka/Coğrafi işaretler konusunda yetersizlik	Tarım, Turizm ve Hizmetler Sektörü

Tablo 1.2.2–1 Diyarbakır’da Yatırım Tanıtımıyla İlgili Sorunlar

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektörler
1	Yatırımcılara yönelik desteklerin tanıtımında yaşanan sorunlar	Tüm Sektörler
2	YDO’nun bilinirliği ve etkinliğinin yeteri düzeylerde olmaması	Tüm Sektörler
3	Kurumlar arası işbirliği yetersizliği	Tüm Sektörler
4	Bürokratik engeller	Tüm Sektörler
5	Mevcut yatırımcıya yeterince danışmanlık hizmeti verilmemesi	Tüm Sektörler
6	Üniversite-sanayi işbirliğinin yetersiz olması	Tüm Sektörler
7	Girişimcilere ve yatırımcılara yönelik eğitim ve mentorluk hizmetlerinin yetersiz olması	Tüm Sektörler

8	Yerel yönetimlerin yatırımcıyı destekleme alanında etkin olmaması	Tüm Sektörler
---	---	---------------

1.2.3 Strateji Döneminde Yaşanabilecek Muhtemel Sorunlar

Strateji döneminde yaşanabilecek muhtemel sorunların başında, ülke düzeyinde yaşanabilecek olası ekonomik daralma ve döviz kuruna ilişkin sorunların bölgeye yansımaları sonucunda ortaya çıkabilecek sektörel iş hacmi daralması, hammadde maliyetlerinin yükselmesi, iç talep yetersizliği gibi sorunlar gelmektedir. Bunun dışında Diyarbakır ilinin başta Suriyeli mülteciler olmak üzere yoğun iç ve dış göç alması; kent ekonomisinin, kentin sosyal yapısının ve güvenliğinin olumsuz düzeyde etkilenme ihtimalini doğurmaktadır. Bu tür olumsuz koşullar gerçekleştiğinde hem kentteki mevcut yatırımlar hem de olası yeni yatırımlar bu durumdan etkilenecek, yatırımcılar açısından negatif bir kanaatin oluşmasına neden olabilecektir.

Tablo 1.2.3–1 Strateji Döneminde Yaşanabilecek Muhtemel Sorunlar

No	Sorun Alanı	Yaşanacağı Sektörler
1	Genel Ekonomik Daralma ve Döviz Kuru Sorunları	Tüm Sektörler
2	Göçmen/Mülteci Sorunu	Tüm Sektörler

Diyarbakır’da yatırım tanıtım ve destekle ilgili mevcut ve yaşanması muhtemel sorunların tümü aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1.2.3.–2 Diyarbakır’da Yatırım Tanıtım ve Destekle İlgili Mevcut ve Muhtemel Sorunlar

Yatırım Tanıtımıyla İlgili Sorunlar		
1	Kurumlar arası işbirliğinin yetersiz olması, tanıtımın tek elden koordine edilmemesi	Tüm Sektörler
2	Medyadaki olumsuz algı	Tüm Sektörler
3	Ulusal ve uluslararası fuar ve etkinlik düzenlenmemesi ve katılım eksikliği	Tüm Sektörler
4	Sanayiye ilişkin envanter eksikliği (Veritabanı eksikliği)	İmalat Sanayi Sektörü
5	İl dışındaki yatırımcılara, odalara ve ilgili kurumlara yönelik programlı ziyaretlerin yapılmaması	Tüm Sektörler

6	Marka/Coğrafi işaretler konusunda yetersizlik	Tarım, Turizm ve Hizmetler Sektörü
Yatırım Destekle İlgili Sorunlar		
1	Yatırımcılara yönelik desteklerin tanıtımında yaşanan sorunlar	Tüm Sektörler
2	YDO'nun bilinirliği ve etkinliğinin yeteri düzeylerde olmaması	Tüm Sektörler
3	Kurumlar arası işbirliği yetersizliği	Tüm Sektörler
4	Bürokratik engeller	Tüm Sektörler
5	Mevcut yatırımcıya yeterince danışmanlık hizmeti verilmemesi	Tüm Sektörler
6	Üniversite-sanayi işbirliğinin yetersiz olması	Tüm Sektörler
7	Girişimcilere ve yatırımcılara yönelik eğitim ve mentorluk hizmetlerinin yetersiz olması	Tüm Sektörler
8	Yerel yönetimlerin yatırımcıyı destekleme alanında etkin olmaması	Tüm Sektörler
Strateji Döneminde Yaşanabilecek Muhtemel Sorunlar		
1	Genel Ekonomik Daralma ve Döviz Kuru Sorunları	Tüm Sektörler
2	Göçmen/Mülteci Sorunu	Tüm Sektörler

1.3 HEDEFLER

1.3.1. Açıklamalar

Diyarbakır'da yatırım tanıtım ve destek hususunda belirlenen sorunlar çerçevesinde strateji döneminde gerçekleştirilmesi planlanan eylem planlarının dayandığı dokuz ana hedef belirlenmiştir. Bu hedeflerin belirlenmesinde, hem strateji hazırlama döneminde yapılan çalıştay sonuçlarını değerlendirmeleri hem de mevcut plan ve programlar göz önünde tutulmuştur.

1.3.2. Tablolar

Tablo 1.3.2-1 Yatırım Tanıtım ve Destekle İlgili Hedefler

No	Hedefler	Göstergeler
1	Tanıtım ve destek faaliyetlerinde kurumlar arası işbirliğinin sağlanması	Yılda 2 toplantı
2	Medyada kente ilişkin olumsuz algının giderilmesi	Yılda 2 ziyaret 1 Araştırma Raporu
3	Tanıtım eksikliğinin giderilmesi ve tanıtım materyallerinin geliştirilmesi	1 Yeni Tanıtım Filmi 3 Yeni Tanıtım Materyali 1 Yeni Katalog
4	Yatırım destek materyallerinin geliştirilmesi	1 Araştırma Raporu 3 Bilgilendirici Broşür 1 Eğitim Faaliyeti
5	Tanıtım ve destek faaliyetlerine yönelik ortak veri tabanı ve bilgi sistemlerinin geliştirilmesi	1 Güncel Yatırımcıya Yönelik İnternet Sitesi 1 Envanter Portalı
6	Ulusal ve uluslararası düzeyde fuar ve etkinliklerin düzenlenmesi ve katılım sağlanması	1 Konferans Etkinliği 3 Fuar Katılımı
7	İlde ve il dışında ilgili kurumlara yönelik ziyaretlerin gerçekleştirilmesi	Yılda 10 Ziyaret
8	Yatırımcılara yönelik danışmanlık hizmeti ve işbirliği mekanizmalarının geliştirilmesi	2 Eğitim Faaliyeti
9	Yeni ihtisas organize sanayi bölgelerinin kurulması ve faaliyete geçirilmesi	

2. 2017 YILI EYLEM PLANI

2.1. Açıklamalar

Diyarbakır'da yatırım tanıtım ve destekle ilgili sorunlar ışığında oluşturulan hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için strateji döneminde yürütülecek eylem planlarına ilişkin tablolar aşağıda gösterilmiştir.

Hedefler kısmında gösterilen dokuz başlıktan tanıtım ve destek faaliyetlerinde kurumlar arası işbirliğinin sağlanması için 4, medyada kente ilişkin olumsuz algının giderilmesi için 2, tanıtım eksikliğinin giderilmesi ve tanıtım materyallerinin geliştirilmesi için 12, yatırım destek materyallerinin geliştirilmesi alanında 10, tanıtım ve destek faaliyetlerine yönelik ortak veri tabanı ve bilgi sistemlerinin geliştirilmesinde 2, ulusal ve uluslararası düzeyde fuar ve etkinliklerin düzenlenmesi ve katılım sağlanmasında 6, ilde ve il dışında ilgili kurumlara yönelik ziyaretlerin gerçekleştirilmesi başlığında 4, yatırımcılara yönelik danışmanlık hizmeti ve işbirliği mekanizmalarının geliştirilmesinde 4 ve yeni ihtisas organize sanayi bölgelerinin

T. C.
KARACADAĞ KALKINMA AJANSI
Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi

kurulması ve faaliyete geçirilmesi için 6 eylem planı belirlenmiştir. Bu eylem planlarının detayları, bütçeleri ve uygulama dönemleri tablolarda gösterilmiştir.

HEDEF 1: TANITIM VE DESTEK FAALİYETLERİNDE KURUMLAR ARASI İŞBİRLİĞİNİN SAĞLANMASI					
No	Eylem Planı	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet	Takvim
1.1	İl Yatırım Tanıtım ve Destek Platformu kurulacaktır	Yatırım sürecinde karşılaşılan bürokratik engeller	Valilik, Belediye, BST İl Müdürlüğü, Ajans, DTSO, DTB, DESOB, Defterdarlık, Tarım İl Müdürlüğü ve konusuna göre ilgili diğer kurumlar	-	Mayıs
1.2	Yılda 1 defa İl Yatırım Tanıtım ve Destek Platformu Toplantısı yapılacaktır	Yatırım sürecinde karşılaşılan bürokratik engeller	Valilik, Belediye, BST İl Müdürlüğü, Ajans, DTSO, DTB, DESOB, Defterdarlık, Tarım İl Müdürlüğü ve konusuna göre ilgili diğer kurumlar	20.000 TL	Ekim
1.3	İlde Yatırım Destek Faaliyetleri konusunda çalışan kurum ve kuruluşların irtibat kişilerinin tespit edilmesi ve gerekli bilgi akışının sağlanması için DYDO kurum ziyaretleri yapacaktır	Yatırım sürecinde karşılaşılan bürokratik engeller	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi	-	Yıl Boyunca
1.4	Yılda 1 defa Diyarbakır'daki özel sektör temsilcileriyle ve işadamlarıyla düzenli toplantı yapılacaktır	Yatırım sürecinde karşılaşılan bürokratik engeller	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi	20.000 TL	Eylül

HEDEF 2: MEDYADA KENTE İLİŞKİN OLUMSUZ ALGININ GİDERİLMESİ

No	Eylem Planı	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet	Takvim
2.1	İl dışındaki medya temsilcileri ziyaret edilecek ve Diyarbakır'a davet edilecektir	Algı çalışmaları kapsamında Medya faaliyetlerinin yetersiz kalması	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi, Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti	30.000 TL	Yılda 1 Defa
2.2	Ekonomiyle ilgili TV programlarının Diyarbakır'da yapılması sağlanacaktır	Algı çalışmaları kapsamında Medya faaliyetlerinin yetersiz kalması	DİSİAD	-	Yıl Boyunca

HEDEF 3: TANITIM EKSİKLİĞİNİN GİDERİLMESİ VE TANITIM MATERYALLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

No	Eylem Planı	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet	Takvim
3.1	Diyarbakır Yatırım Tanıtım Filmi güncellenecektir (animasyon-infografik tabanlı güncelleme)	Yatırım Tanıtım Materyallerinin Yetersiz kalması	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi, Ajans Basın Halkla İlişkiler	10.000 TL	Temmuz
3.2	Yatırım Tanıtım Sunumu hazırlanacaktır	Ulusal ve Uluslararası Tanıtım	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi	-	Nisan

3.3	Yatırım Tanıtım Broşürü güncellenecektir (Türkçe-İngilizce)	Faaliyetlerinin yetersiz kalması	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi	10.000 TL	Ekim
3.4	THY, Pegasus, Anadolujet, SunExpress dergilerine yatırım tanıtım reklamı verilecektir		Ajans Basın Halkla İlişkiler	20.000 TL	Nisan
3.5	Diyarbakır havaalanında yatırımcılara yönelik bilgi verebilecek billboard yeri tahsis edilecektir		Ajans	5.000 TL	Mayıs
3.6	Diyarbakır'da il dışından gelerek yatırım yapmış işadamlarıyla röportaj, kısa film, katalog vb. yapılacak ve yayınlanacaktır		Ajans Basın Halkla İlişkiler	20.000 TL	Haziran
3.7	Ajans tarafından destek verilen firmaları içeren bir tanıtım filmi hazırlanacaktır		Ajans Basın Halkla İlişkiler, İzleme ve Değerlendirme Birimi	40.000 TL	Ekim
3.8	Diyarbakır'daki tarihi kültürel ve doğal miras ile ilgili gezi haritaları oluşturulacaktır		Diyarbakır Valiliği Turizm Proje Ofisi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Turizm Daire Başkanlığı	30.000 TL	Nisan
3.9	Diyarbakır'daki tarihi kültürel ve doğal miras ile ilgili broşür, rehber vb. dokümanlarda kullanılacak kolay okunabilir bilgilendirici materyaller hazırlanacaktır		Diyarbakır Valiliği Turizm Proje Ofisi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Turizm Daire Başkanlığı	40.000	Nisan
3.10	Yöresel lezzetlerin tadılabileceği mekânların belirtildiği Diyarbakır Gastronomi Haritası hazırlanacaktır		Diyarbakır Valiliği Turizm Proje Ofisi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Turizm Daire Başkanlığı	30.000 TL	Aralık

3.11	Diyarbakır Sanayi Katalogu oluşturulacaktır		Diyarbakır OSB, DTSO	40.000 TL	Nisan
3.12	Malabadi UNESCO Tanıtım Seti hazırlanacaktır		Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi	35.000 TL	Mayıs

HEDEF 4: YATIRIM DESTEK MATERYALLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ					
No	Eylem Planı	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet	Takvim
4.1	Diyarbakır İhracat Strateji Belgesi hazırlanacaktır	Firmaların yatırım kararı vermesi noktasında ihtiyaç duyacağı analiz, rapor ve strateji dokümanları vb. verilerin yetersizliği	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi	30.000 TL	Aralık
4.2	Diyarbakır İşgücü Analiz Raporu hazırlanacaktır	Firmaların yatırım kararı vermesi noktasında ihtiyaç duyacağı analiz, rapor ve strateji dokümanları vb. verilerin yetersizliği	İŞKUR	-	Nisan
4.3	Teşvik Broşürü hazırlanacaktır (Türkçe-İngilizce)	Yatırımcılara yönelik desteklerin tanıtım ve bilgilendirmelerinin yeteri kadar	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi	10.000 TL	Haziran

		yapılamaması.			
4.4	Organize Sanayi Bölgesinde yatırım yapacak firmalar için yer tahsisinden sonra yapılacak iş ve işlemler (izin ve ruhsat süreçleri, elektrik, su, telekomünikasyon abonelikleri vb.) ile ilgili bir rehber hazırlanacaktır	Yatırımcılara yönelik desteklerin tanıtım ve bilgilendirmelerinin yeteri kadar yapılamaması.	OSB Müdürlüğü	3.000 TL	Temmuz
4.5	ÇED Süreçleri Broşürü güncellenerek çoğaltılması ve yatırımcılarla irtibatlı kurumlarda bulundurulması sağlanacaktır	Yatırımcılara yönelik desteklerin tanıtım ve bilgilendirmelerinin yeteri kadar yapılamaması.	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	3.000 TL	Ağustos
4.6	OSB dışı alanlarda Yerel Yönetimlerin izin ruhsat süreçleri ile ilgili broşür veya rehber hazırlanacaktır	Yatırımcılara yönelik desteklerin tanıtım ve bilgilendirmelerinin yeteri kadar yapılamaması.	Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi	5.000 TL	Temmuz
4.7	Patent, Markalaşma ve Yerli Malı Belgesinin nasıl alınacağına dair broşürler hazırlanacaktır	Yatırımcılara yönelik desteklerin tanıtım ve bilgilendirmelerinin yeteri kadar yapılamaması.	DTSO	5.000 TL	Mayıs
4.8	Cazibe Merkezleri Programı Broşürü hazırlanacaktır	Yatırımcılara yönelik desteklerin tanıtım ve bilgilendirmelerinin yeteri kadar yapılamaması.	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi	10.000 TL	Şubat

4.9	Cazibe Merkezi Programı uygulaması ile ilgili olarak Ajans personeline eğitim verilecektir	Yatırımcılara yönelik desteklerin tanıtım ve bilgilendirmelerinin yeteri kadar yapılamaması.	Kalkınma Bankası	-	Ocak
4.10	Cazibe Merkezi Programı uygulaması ile ilgili olarak Organize Sanayi Bölgesinde ve diğer ilgili kurumlarda (DTSO; DTB) bilgilendirme toplantıları yapılacaktır	Yatırımcılara yönelik desteklerin tanıtım ve bilgilendirmelerinin yeteri kadar yapılamaması.	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi	-	Şubat

HEDEF 5: TANITIM VE DESTEK FAALİYETLERİNE YÖNELİK ORTAK VERİ TABANI VE BİLGİ SİSTEMLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

No	Eylem Planı	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet	Takvim
5.1	www.investdiyarbakir.com sitesinin güncellenmesi	Yatırım Sürecindeki aşamalarda danışmanlık hizmetlerinin	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi	30.000 TL	Ekim

		yetersiz kalması			
5.2	Diyarbakır Sanayi Envanteri hazırlanacaktır	Yatırım Sürecindeki aşamalarda danışmanlık hizmetlerinin yetersiz kalması	DTSO	50.000 TL	Nisan

HEDEF 6: ULUSAL VE ULUSLARARASI DÜZEYDE FUAR VE ETKİNLİKLERİN DÜZENLENMESİ VE KATILIM SAĞLANMASI

No	Eylem Planı	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet	Takvim
6.1	Diyarbakır'da Kalkınma ve Yatırım Konferansı etkinliği düzenlenecektir	Tanıtım Faaliyetleri kapsamında kurumlar arası işbirliğinin yetersiz kalması Ulusal ve Uluslararası Tanıtım Faaliyetlerinin yetersiz kalması Yerelde Yatırım Tanıtım Amaçlı Etkinliklerin Düzenlenemesin yetersiz kalması	Valilik, Ajans	50.000 TL	Ekim
6.2	İstanbul'da EMITT Uluslararası Turizm Fuarına stantlı	Yatırım tanıtım amaçlı Ulusal ve	Diyarbakır Turizm	200.000 TL	Ocak

	katılım sağlanacaktır	Uluslararası Fuarlara ve etkinliklere katılımın yetersiz kalması	Platformu		
6.3	ITB Berlin Uluslararası Turizm Fuarına stantlı katılım sağlanacaktır	Yatırım tanıtım amaçlı Ulusal ve Uluslararası Fuarlara ve etkinliklere katılımın yetersiz kalması	Diyarbakır Turizm Platformu	30.000 TL	Mart
6.4	İzmir Travel Turkey Uluslararası Turizm Fuarına katılım sağlanacaktır	Yatırım tanıtım amaçlı Ulusal ve Uluslararası Fuarlara ve etkinliklere katılımın yetersiz kalması	Diyarbakır Turizm Platformu	100.000 TL	Aralık
6.5	Mermer, Tekstil, İnşaat ve Yapı Malzemeleri, Yenilenebilir Enerji Sektörleri ile ilgili birer yurtiçi fuar ve büyük yurtdışı fuarlarına ziyaretçi olarak katılım sağlanacaktır	Yatırım tanıtım amaçlı Ulusal ve Uluslararası Fuarlara ve etkinliklere katılımın yetersiz kalması	Ajans	15.000 TL	Yıl Boyunca
6.6	Diyarbakır'da düzenlenecek fuarlara stant açılarak katılım sağlanacaktır	Ulusal ve Uluslararası Tanıtım Faaliyetlerinin yetersiz kalması Yerelde Yatırım Tanıtım Amaçlı Etkinliklerin	Ajans	80.000 TL	Yıl Boyunca

		Düzenlenemesin yetersiz kalması			
--	--	---------------------------------	--	--	--

HEDEF 7: İLDE VE İL DIŞINDA İLGİLİ KURUMLARA YÖNELİK ZİYARETLERİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

No	Eylem Planı	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet	Takvim
7.1	TÜRKONFED, MÜSİAD ve ASKON'un diğer illerdeki şubelerinden işadamlarını Diyarbakır'a davet etmeleri ve bu kurumların toplantılarının Diyarbakır'da yapılması için öneride bulunulacaktır	Tanıtım Faaliyetleri kapsamında kurumlar arası işbirliğinin yetersiz kalması Ulusal ve Uluslararası Tanıtım Faaliyetlerinin yetersiz kalması	TÜRKONFED, MÜSİAD, TÜMSİAD ve ASKON	30.000 TL	Yıl Boyunca
7.2	Yılda 1 defa il dışındaki oda ve borsalar ziyaret edilecektir	Tanıtım Faaliyetleri kapsamında kurumlar arası işbirliğinin yetersiz kalması Ulusal ve Uluslararası Tanıtım Faaliyetlerinin yetersiz kalması	Diyarbakır Valiliği, Ticaret ve Sanayi Odası, Ticaret Borsası	35.000 TL	Kasım
7.3	Türkiye'de çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren ve yan sanayi oluşturabilme kapasitesi olan 4 büyük sanayici veya	Tanıtım Faaliyetleri kapsamında kurumlar arası işbirliğinin	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi	40000 TL	Yıl Boyunca

	sektör temsilcisi dernekleri ziyaret edilecektir	yetersiz kalması Ulusal ve Uluslararası Tanıtım Faaliyetlerinin yetersiz kalması			
7.4	İl dışındaki Diyarbakırlı işadamları ziyaret edilecektir	Tanıtım Faaliyetleri kapsamında kurumlar arası işbirliğinin yetersiz kalması Ulusal ve Uluslararası Tanıtım Faaliyetlerinin yetersiz kalması	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi	20.000 TL	Yıl Boyunca

HEDEF 8: YATIRIMCILARA YÖNELİK DANIŞMANLIK HİZMETİ VE İŞBİRLİĞİ MEKANİZMALARININ GELİŞTİRİLMESİ

No	Eylem Planı	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet	Takvim
8.1	Yatırımcılara yönelik pazarlama, markalaşma, dış ticaret ve finansman planlaması konularında mentorluk hizmeti verilecek, bu alanlarda eğitimler yapılacaktır	Girişimcilik, pazarlama, markalaşma alanında danışmanlık hizmetlerinin yetersizliği ve Girişimcilere yönelik verilen danışmanlık hizmetlerinin	Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi, DTSO, OSB Müdürlüğü, Dicle Üniversitesi	50.000 TL	Mart Temmuz Ekim

		yetersizliği			
8.2	Teknokent'in Diyarbakır OSB'de ofis açması sağlanacaktır	Üniversite sanayi işbirliği yetersizliği	Dicle Üniversitesi, Dicle Teknokent, DTSO, Diyarbakır OSB Müdürlüğü	10.000 TL	Eylül
8.3	Üniversite-Sanayi işbirliğine dayalı laboratuvarların kurulması ile Sanayi Kuruluşlarına ait laboratuvarların üniversite araştırmacılarının kullanımına açılması ve/veya üniversite ait laboratuvarların Sanayi Kuruluşlarının kullanımına açılması sağlanacaktır	Üniversite sanayi işbirliği yetersizliği	Dicle Üniversitesi, Dicle Teknokent, DTSO, Diyarbakır OSB Müdürlüğü	-	Yıl Boyunca
8.4	Üniversitede girişimcilik eğitimleri ders olarak konulacaktır	Üniversite sanayi işbirliği yetersizliği	Dicle Üniversitesi Rektörlüğü, YÖK	-	Eylül

HEDEF 9: YENİ İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİNİN KURULMASI VE FAALİYETE GEÇİRİLMESİ					
No	Eylem Planı	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet	Takvim
9.1	Diyarbakır Organize Sanayi Bölgesi 3. etap altyapı çalışmaları sürdürülecektir	Yatırım yeri temininde yaşanan sıkıntılar	OSB Müdürlüğü	18.000.000 TL	Temmuz
9.2	Diyarbakır Organize Sanayi Bölgesi 4. Etap tahsis çalışmalarının sonlandırılması ve altyapı çalışmalarına başlanması sağlanacaktır	Yatırım yeri temininde yaşanan sıkıntılar	OSB Müdürlüğü	500.000.TL	Ağustos
9.3	Diyarbakır Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Parselasyon Planı tamamlanacak, tahsislerin yapılması ve altyapı çalışmalarına başlanması sağlanacaktır	Yatırım yeri temininde yaşanan sıkıntılar	Diyarbakır Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu ve Diyarbakır YDO, PPKB	70.000 TL	Nisan

9.4	Diyarbakır OSB Trafo Merkezi kurulacaktır	Yatırım yeri temininde yaşanan sıkıntılar	TEİAŞ, OSB Müdürlüğü	5.000.000 TL	Haziran
9.5	Gıda(Tarımsal Sanayi) İhtisas Organize Sanayi Bölgesinin yer seçimi çalışmaları yapılacak ve imar planı ile parselasyon plan hazırlıklarına başlanacaktır	Yatırım yeri temininde yaşanan sıkıntılar	Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, DBB, Kayapınar Belediyesi, Diyarbakır YDO, PPKB	200.000 TL	Mart
9.6	Lojistik Merkez İmar plan çalışmaları tamamlanacak ve parselasyon ile imar kanunu 18. madde uygulamasının yapılması sağlanacaktır	Yatırım yeri temininde yaşanan sıkıntılar	Diyarbakır YDO, DBB, Kayapınar Belediyesi, Yenişehir Belediyesi, PPKB	250.000 TL	Temmuz